

LÁZÁR ERVIN PROGRAM 2023

Nemzeti Táncszínház – *pedagógiai segédanyag*

Kedves Pedagógusok!

Az előadáshoz tartozó kérdőív **a produkció megtekintése előtt** segítséget nyújthat egy **felvezető beszélgetéshez**, vagy közösen kitölthető a gyerekekkel. Örömmel várunk vissza a kitöltött kérdőívekből néhányat a atanceaszo@gmail.com email címre.

MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES KOLZSVÁRI PIACTÉREN

Néptánc előadás 75 percben. Az előadás 10 éves kortól ajánlott.

A Magyar Állami Népi Együttest 1951-ben alapították, melyet három kar alkotott: tánckar, énekkar és zenekar. Rábai Miklós koreográfus, művészeti vezető az eredeti néptáncot többféle műfajban állította színpadra: egynemű női vagy férfitáncokként, a tájegységekre jellemző táncszvitteként és a népszokásokat bemutató kompozíciókként, amelyekben a három kar harmonikus együttműködése tette egységes egészzé az alkotást. Ballada-feldolgozásaival drámai hatásra törekedett, kortárs témájú produkcióival pedig megkísérelte bebizonyítani, hogy a múltban gyökerezve is lehet élni a mában.

2002-től, Mihályi Gábor művészeti vezető irányításával a művészeti munka új impulzusokat kapott. A korszerűsége, az aktualitásra való törekvés (a múlt feltétlen tisztelete mellett) elementáris erővel jelent meg az együttes szellemiségében és a színpadra állított művekben. Egy új együttes született, mely a hagyományos néptánc értelmezések mellett, nyitott a kortárs művészetek felé is. Műveiben a hagyományos néptánc, népzene, a kortárs zene és tánc, a korszerű scenikai eszközök, valamint a mai dramaturgia együtt hoznak létre egy közösségi, de személyes azonosulásra alkalmas, univerzális értékeket képviselő mai néptáncszínházat.

Az Együttes 34 táncosból, 14 tagú cigányzenekarból és egy 5 tagú népzenei kisenekarból áll. A rendkívül gazdag repertoár autentikus táncanyagra épül, a koreográfiák közül néhány elzárt falvak féltve őrzött kincseit dolgozza fel, évszázadokra visszanyúló mozgásanyag felhasználásával. Az öttagú kisenekar hagyományos hangszereken játszik és a variációkban gazdag magyar népzene teljes pompájában a legmagasabb művészi szinten mutatják be.

Ebben az előadásban a Magyar Állami Népi Együttes egy képzeletbeli piacnak a hangulatát varázsolta a színpadra a néptánc és a népzene költői nyelvét használva.

1. Hányadikos vagy és melyik iskolába jársz?

2. Néptáncolsz vagy néptáncoltál már korábban?

3. Láttál már néptáncelőadást?

4. Hol található Kolozsvár?

- a) Románia
- b) Szlovákia
- c) Magyarország

5. Mi volt régen a piac szerepe?

- a) itt tartották a táncházakat
- b) a város központi helyszíne volt, ahol pletykálgodni, ismerkedni, üzletelni, csereberélni lehetett
- c) itt tartották a nagyobb esküvőket

Kolozsvár Piac

Kolozsvárnak a keleti és az északi várfalakon kívüli peremnegyedeit a 19. századig **hóstá-****tok**ként ismerték. Az itt lakó földműves népet (*hóstátiak*) hagyományos életmódja, belső szokásrendszere külön közösséggé kovácsolta, büszkén vallották és vallják magukat mind a mai napig városi polgároknak, de ugyanakkor „földrészeknek” is.

Kolozsvári kofák

6. Milyen szerinted egy piaci forgatag? (Hogyan néz ki, kikkel találkozhatunk és miket láthatunk, hallhatunk? Milyen a hangulata?)

A vásárok jellegzetes alakja a **cigány kupec**, aki elsősorban lovakkal foglalkozott. Adott-vett, sokszor megbízásokat látott el, vagyis más számára vásárolt. Ezek általában csapatosan jártak, kitűnően ismerték a lovak tulajdonságait, pontosan tudták azok értékét, és mindig felmérték, hogy a megvásárolt állatot kinek és milyen célra tudják továbbadni. A cigány kupecok összedolgoztak, és igyekeztek az árat lenyomni. Ha meg eladtak, különböző praktikákkal, eljárásokkal próbálták a vevőt megtéveszteni.

7. Mire lehet szerinted használni a kendőt egy piacon? Írj három példát! (Figyeld meg majd a táncelőadásban, mennyi mindenre használják a táncművészek a kendőket!)

8. Kik voltak a kofák?

- a) különleges fából készült játékokkal kereskedők, főleg férfiak
- b) élelmiszerral kereskedő piaci árusok, főleg nők
- c) a piacot felügyelő ellenőrök

Melka Vince: Kofa

„Szép város Kolozsvár, majd ott lakunk a Szamosnál,
Jöjj hát mért haboznál? Angyalkám gyere már!
Légy sorsom szerencsém, légy a takaros menyecsém,
A szőke Szamosnál kis fészünk vár!
Az édes reménység, a havasokon fehérség,
S a bércek hegyén a zöld fenyő erdő vár.
Szép város Kolozsvár, majd ott lakunk a Szamosnál,
Hol minden piros, fehér, zöldben jár”

9. Melyik Kálmán Imre operettben hangzik el a Szép város Kolozsvár című népszerű dal?

- a) Csárdáskirálynő
- b) A cirkuszhercegnő
- c) Marica grófnő

Erdély: Kolozsvár

A vásárok fontos összejöveteli jellegét mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy az ott megjelenők többsége sem eladni, sem vásárolni nem kívánt. Csak azért jött el, hogy ismerősökkel, barátokkal, távolabb élő rokonokkal találkozzék, az árak kérdésében tájékozódják. De még az ilyeneknek sem illett ajándék, ún. **vásárfia** nélkül hazatérniük, ami gyerekeknek, asszonyoknak egyaránt kijárt. A gyerekek többnyire bugylibicskát, füttyülőt, cukorkát, mézeskalácsot, gyerekjátékot kaptak, míg az asszonyok, lányok számára kendőt, ékszert, olvasót, peracet, pogácsát vásároltak.

- ✉ **Üzenet, gondolat (akár rajzos/videós formában), amit a társulat, a táncművészek és az előadás alkotói felé továbbíthatunk.**